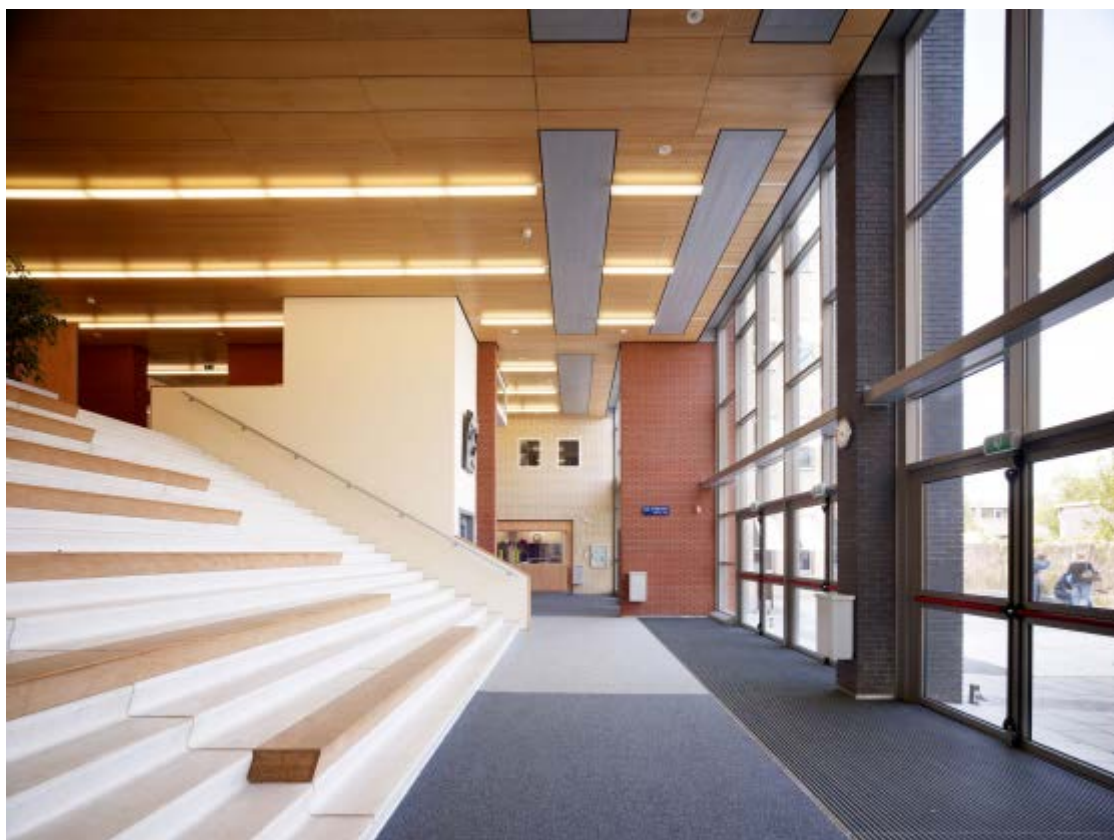

Schoolondersteuningsprofiel 2018 - 2021

1. Inleiding

Voor u ligt het *schoolondersteuningsprofiel* van Pascal Zuid. Dit is een verplicht document waarin scholen beschrijven welke ondersteuning zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte bieden.

Het schoolondersteuningsprofiel is als het ware een foto van de stand van zaken. Het biedt het Coöperatief Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zaanstreek (SVZ), waarin de v(s)o-scholen samenwerken, de mogelijkheid om zicht te krijgen of binnen het voortgezet onderwijs voldoende sprake is van een dekkend netwerk van ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook is het een document voor de school zelf: bieden wij voldoende ondersteuning en kunnen wij dit ook waarmaken? Maar vooral ook biedt het ouders¹ de mogelijkheid om per school te beoordelen of het ondersteuningsniveau van een school past bij wat hun kind nodig heeft.

Het schoolondersteuningsprofiel is een beknopt document: voor meer informatie kan worden gekeken in het schoolplan of het zorgplan van de school of op 'Vesters voor Verantwoording'. Deze laatste website is een project van de VO-raad waarbij allerlei cijfermatige informatie over scholen voor voortgezet onderwijs, afkomstig van de onderwijsinspectie en van de scholen zelf, verzameld en gevisualiseerd wordt in één systeem.

Binnen Passend onderwijs is bepaald dat de scholen beter rekening dienen te houden met de onderwijsbehoeften van de verschillende leerlingen. Voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, is dit in het Schoolondersteuningsplan beschreven. Het gaat om zowel lichte als zware vormen van ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school. Scholen brengen die ondersteuning in beeld in het 'schoolondersteuningsprofiel', waarin naast een beknopt overzicht van alle vormen van ondersteuning die de school te bieden heeft ook een beeld wordt geschetst van de ondersteuning die zij op korte termijn nog denkt te gaan aanbieden, de ambities.

Onderscheiden worden de *basisondersteuning*, die voor alle scholen geldt (hierover zijn in Zaanstad tussen scholen afspraken gemaakt) en *extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basisondersteuning. Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn, maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen of buiten de school.

De school werkt volgens de richtlijnen van de algemene verordening gegevensbescherming, waarmee de privacy van de leerlingen beschermd wordt. Alle in dit schoolondersteuningsprofiel genoemde websites en documenten zijn te bereiken via de website van Pascal Zuid.

¹ Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

2. Algemene informatie

In dit hoofdstuk worden de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerlingpopulatie weergegeven. Ook wordt kort weergegeven wat de school als haar opdracht ziet, vooral in het kader van passend onderwijs: de onderwijsvisie.

2.1 Contactgegevens

Naam	Pascal Zuid VMBO
Type school	VMBO
Adres	Middelven 2, 1504BZ Zaandam
Telefoon	075 - 616 79 00
E-mail	info@pascalzuid.nl
Website	www.pascalzuid.nl

2.2 Onderwijsvisie / schoolconcept

Pascal Zuid staat voor kwalitatief goed onderwijs met zorg voor talenten van leerlingen en medewerkers. De school wil die talenten ontdekken, benoemen en stimuleren en ontwikkelen.

Pascal Zuid is een gemeenschap waarin docenten en leerlingen elkaar kennen en respectvol met elkaar omgaan. De school maakt de leerlingen keuzebekwaam binnen de basis-, kader- en theoretische leerweg en de havo-kansklas.

Pascal Zuid is een school die midden in de samenleving staat en die maatschappelijk betrokken is. De school streeft er naar de leerlingen een persoonlijke leerroute te laten volgen en hun kwaliteiten maximaal te doen ontwikkelen binnen de capaciteiten die leerlingen hebben. En dat binnen een vertrouwde omgeving, waarin leerlingen zich bewust worden van hun talenten.

Pascal Zuid wil de leerling maatwerk bieden en ondersteuning bij het opvullen van hiaten en wegwerken van eventuele achterstanden. Niet alleen op cognitief gebied wordt de leerling daarbij nauwgezet gevolgd, ook de persoonlijke, sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt veel aandacht. Vanuit de basishouding 'positieve groepsvorming' wordt gedacht en gehandeld. Door diversiteit in aanbod, stelt de school de leerlingen in staat om keuzes te maken en daarop te reflecteren.

De begeleidings- en ondersteuningssystematiek van de school is erop gericht leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en/of leerstoornissen voldoende extra ondersteuning te bieden, al of niet met behulp van externe deskundigen. Leerlingen moeten zich daarbij steeds geaccepteerd en veilig voelen.

De school daagt daarbij alle medewerkers uit om van en met elkaar te leren en een gemeenschap te vormen waarin authenticiteit en diversiteit samen komen.

In het Schoolplan vindt u deze uitgangspunten verder uitgewerkt.

2.3 Kengetallen

In onderstaand schema zijn de kengetallen van de leerlingpopulatie te zien:

	Aantal leer- lingen per 1 / 10	LWOO	PrO met toelaat- baarheids- verklaring	To- taal RVC	Leer- lingen met REC-in- dicatie	Leer- lingen met dys- lexie-ver- klaring
2014- 2015	648	387	11	398	9	98
2015- 2016	607	328	21	349	6	82
2016- 2017	583	282	19	301	4	73
2017- 2018	579	264	17	281	1	63
2018- 2019	555	197	11	208	2	56

Aantal klassen en aantal leerlingen per klas:

	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Aantal klassen	31	30	28	29	25
Aantal leerlingen per klas	20,9	20,2	20,8	20	22,2

3 Ondersteuningsplan Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ)

3.1 Inleiding

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek zijn verenigd in het Coöperatief Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (verder 'het samenwerkingsverband' of 'SVZ' genoemd). Het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten, die bij het samenwerkingsverband horen. Dit betreft de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland.

Het samenwerkingsverband werkt op basis van een ondersteuningsplan (2018-2022), de ondersteuningsactiviteiten van de scholen, zoals in dit profiel beschreven, zijn hieraan gekoppeld.

3.2 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ

Binnen SVZ onderscheiden de scholen diverse vormen van ondersteuning:

- *Basisondersteuning*
Een reguliere vo-school kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen. Het speciaal onderwijs en de praktijkscholen ('dialogescholen') dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek worden de leerlingen doorverwezen naar (een andere vorm van) het vso.
- *Extra ondersteuning*
Arrangementen voor leerlingen, die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning. Arrangementen verschillen per school. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek.
- *Tussenvoorzieningen*
Lichte ondersteuning: het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom opdc met hierin Saenstroom vmbo, Saenstroom TOP (Rebound) en Baan Begeleiding Zaanstad (BBZ). Het Altra College Zaanstreek (vso) heeft hiernaast nog een Diagnostische Klas.²
- *Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen*
Scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn één of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal gevallen is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

Hiernaast kent SVZ enkele schoolsoorten, waarin een hoge mate van ondersteuning wordt geboden aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte:

- *Praktijkonderwijs*

² In het schooljaar 2018-2019 zal rond de Diagnostische Klas nieuwe beleid worden gemaakt, wat tot veranderingen in het ondersteuningsaanbod kan leiden.

Een school voor praktijkonderwijs is een reguliere school voor voortgezet onderwijs en is bedoeld voor leerlingen met een cognitieve beperking en leerachterstanden. In de Zaanstreek gaat het om de volgende scholen voor praktijkonderwijs: De Brug te Assendelft en De Faam in Zaandam. Scholen voor praktijkonderwijs richten zich onder andere op duurzame uitstroom naar arbeid, maar ook op de aansluiting met de ROC's. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel. Voor toelating tot deze vorm van regulier onderwijs is wel een extra bekostiging nodig voor extra begeleiding, zorgondersteuning en kleinere groepen en daarom moet er een PRO beschikking worden aangevraagd bij het Samenwerkingsverband. Indien leerlingen extra ondersteuning nodig hebben bij de toeleiding naar arbeid, wordt dat geboden door reïntegratiebedrijven, leerwerkprojecten, jongerenloket, UWV en gemeenten.

- *Voortgezet speciaal onderwijs*

Dynamica Onderwijs: voor leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn, een lichamelijke of een meervoudige beperking hebben.

Altra College Zaanstreek: gericht op vmboleerlingen met ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis.

Soms zijn leerlingen aangewezen op een locatie van Altra buiten de regio. Dit betreft onderwijs voor mavo (bovenbouw), havo en vwo aan leerlingen met gedragsproblematiek en/of psychiatrische problematiek. Ook Helio-mare is lid van het samenwerkingsverband en gespecialiseerd in speciaal onderwijs aan leerlingen met fysieke beperkingen. Zij bieden alle niveaus.

- *Cluster 1 en 2*

Blinde en slechtziende kinderen (Cluster 1) en kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand (Cluster 2) hebben, volgen in veel gevallen onderwijs buiten de regio.

Toelichting

De besturen in het Zaanse onderwijs willen leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk onderwijs laten volgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs in de eigen regio. Hiervoor is binnen het samenwerkingsverband een *basisondersteuningsprofiel* afgesproken: het beschrijft wat alle scholen minimaal bieden aan basisondersteuning.

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen één of meer arrangementen in de school ontwikkeld: *extra ondersteuning*.

De tussenvoorzieningen en vso-scholen bieden daarnaast goede oplossingen voor leerlingen waarvoor deze arrangementen niet toereikend zijn. Het samenwerkingsverband heeft een aantal 'tussenvoorzieningen', waaronder een orthopedagogisch en -didactisch centrum (opdc), om een dekkend aanbod van voorzieningen mogelijk te maken.

Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

3.3 Onderwijsondersteuningsstructuur

Pascal Zuid heeft een naam opgebouwd als een school waar zorg en ondersteuning voor leerlingen goed geregeld zijn. De school biedt leerlingen, die op enige wijze belemmeringen ervaren in hun ontwikkeling, structurele hulp binnen de school en heeft goede contacten met het netwerk buiten de school. De ondersteuning is georganiseerd rond de individuele leerling en vastgelegd in de vorm van een ontwikkelingsperspectief plan (OPP). De individuele ontwikkelingsperspectief plannen dienen als basis voor het klassenhandelingsplan, waarin de doelen voor de klas omschreven staan. Minimaal één maal per jaar worden de doelen in de OPP geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

De mentor is de eerstelijns functionaris in de ondersteuning rond de leerling. De mentor krijgt ondersteuning van de teamleider en de leerjaarcoördinatoren. Daarnaast staan de coördinatoren ondersteuning & begeleiding (voorheen zorgcoördinatoren) van Pascal Zuid. Zij hebben de verantwoordelijkheid voor het totaaloverzicht van interne en externe zorg en ondersteunen zowel de teamleider, de leerjaarcoördinatoren als de mentor.

Pascal Zuid heeft veel aandacht voor ondersteuning van leerlingen en voor talent. Ook bij de leerlingen, die (extra) ondersteuning nodig hebben probeert de school de talenten, die in het kind aanwezig zijn, tot ontplooiing te brengen.

De soorten ondersteuning die de school biedt, zijn:

- Individuele begeleiding
- Leerhulp Nederlandse taal, rekenen, wiskunde, Engels
- Ondersteuning m.b.t. dyslexie
- Extra ondersteuning voor toekomstige HAVO leerlingen
- Faalangstreductietraining
- Examentraining
- Examenvrees training
- Huiswerkbegeleiding
- Klasbegeleiding
- Keuzebegeleiding
- Trajectvoorziening
- Positieve groepsvorming
- Jezelf de baas (training)
- Sociale vaardigheidstraining
- Training Rouw en Echtscheiding

LWOO gelden worden gebruikt om kleine groepen van ongeveer 16 leerlingen samen te stellen. Van leerjaar 1 tot en met leerjaar 4 basis zijn deze kleine groepen samengesteld. Daarnaast is er een intensief taal en rekenprogramma waarbij klassen worden verdeeld over meerdere docenten. Op bepaalde lessen geven gemiddeld zes docenten onderwijs aan drie klassen.

De school beschikt over de volgende taken en functies in het kader van de ondersteuning:

- Coördinatoren ondersteuning en begeleiding
- Loopbaanbegeleiders
- Faalangstreductie trainers
- SOVA trainers
- Rouw en echtscheiding trainers
- Jezelf de baas trainers
- Taalbeleid leerkrachten
- Docenten die remediale programma's verzorgen.
- Vertrouwensdocenten
- Dyslexiecoördinator
- Huiswerkbegeleider
- Trajectgroepcoördinator
- Trajectgroepbegeleider
- Mentorcoach

Verder is nog de volgende gecertificeerde/gediplomeerde expertise binnen de school aanwezig:

- Begeleider Passend Onderwijs
- School Maatschappelijk Werk

Er wordt samengewerkt met de volgende instellingen:

• Altra College • Veilig thuis • Bascule • BBZ (Baanbegeleiding Zaanstad) • Beter Met Thuis • Brijderstichting • CTA • Jeugdbescherming • Jeugdteam • GGD • Jeugd Preventie Project (JPP) • Saenstroom(OPDC/TOP.BBZ)	• Leerplicht gemeente Zaanstad en Amsterdam • Lucertis • OPDC • Diagnostische klas • Politie / Halt • Punt P • Raad van Kinderbescherming • Sociaal Wijkteam • Spirit • Stichting Kram • Triversum • GGD Schoolarts/verpleegkundige
--	--

3.4 Planmatig werken

Voor elke leerling wordt een ontwikkelingsplan gemaakt. worden twee maal (voor leerlingen met extra ondersteuning gemiddeld 3 maal) per jaar bijgesteld door leerling - ouders – mentor – cob en/of trajectbegeleider.

3.5 Basiskwaliteit van het onderwijs

De inspectie Voortgezet Onderwijs heeft het Pascal Zuid VMBO voor wat betreft het toezicht door de inspectie het zogenaamde *basisarrangement* toegekend. Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is. Ook leerlingen en ouders hebben een positief beeld van de school, zo blijkt uit de tevredenheidsonderzoeken:

De school voert een actief beleid op het voorkomen en oplossen van incidenten. Zo is er een veiligheidscoördinator aangesteld, is er een incidentenregistratie, wordt preventief veiligheidsbeleid gevoerd en wordt aan relevante projecten deelgenomen. Het thema veiligheid wordt actief bij docenten en leerlingen aan de orde gesteld.

4 Extra ondersteuning

Trajectgroep: Extra hulp bij gedrag en planning aan leerling, ouders en/of docent	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	• Zorgdragen voor de extra, geïntegreerde ondersteuning aan REC-3 en 4 leerlingen, ouders en medewerkers van de school. • Huiswerkbegeleiding, hulp bij planning en agenda-beheer. • Mogelijkheid tot gesprekken met de ambulant begeleider. • Time-out mogelijkheid bieden. • Bundeling expertise en ondersteuning/coaching van docenten • Er is een mogelijkheid voor niet-geïndiceerde leerlingen om toegelaten te worden tot de Trajectgroep wanneer deze leerlingen voldoen aan gestelde criteria.
Beschikbare materialen	Alle materialen waarover de school beschikt, in voorkomende gevallen wordt bepaald of extra benodigde middelen kunnen worden aangeschaft.
Ruimtelijke omgeving	Apart lokaal dat dient als thuisbasis voor de betrokken leerlingen.
Deskundigheid	Trajectgroepbegeleider en Trajectgroepcoördinator
Samenwerking met externe instanties	Er zijn nauwe contacten met alle ketenpartners en andere externe deskundigen.

Zij-instroom project	Extra ondersteuning
Tijd/aandacht	• Programma voor zij-instroom leerlingen in klas 2 en 3. • Uit eerdere ervaringen blijkt dat deze leerlingen een risico zijn voor uitval op het VMBO. Deze leerlingen komen binnen met een te kort aan motivatie en een gevoel van falen. • Er wordt een lesprogramma aangeboden gericht op motivatie, zelfvertrouwen en veiligheid. • Duur: 1 ouderbijeenkomst en 3 bijeenkomsten met mentor en klas
Beschikbare materialen	Lesmap.
Ruimtelijke omgeving	Lokaal met ruimte om oefeningen te doen.
Deskundigheid	Programma is samen met een orthopedagoge opgezet.
Samenwerking met externe instanties	N.v.t.

<i>Jezelf de Baas</i>	<i>Extra ondersteuning</i>
Tijd/aandacht	Agressie regulatie training waarbij jongeren het volgende aangeboden krijgen: • Het aanleren van sociale vaardigheden. • Het aanleren van het verkrijgen van impulscontrol • Het aanleren van het aanpassen van het moreel redeneren. • Het aanleren van samenwerkingsvormen, groepsopdrachten en vertrouwensoefeningen. • Het aanleren van aikido, judo en karate vaardigheden. Jongeren kunnen 4 jaar lang gebruik maken van deze training
Beschikbare materialen	• Cursus boek van Jan van Buuren • Trainingsmap • Kleding (judopakken)
Ruimtelijke omgeving	Gymzaal
Deskundigheid	Geschoolde leerkrachten
Samenwerking met externe instanties	Ontwikkelaar van deze cursus Jan van Buuren

<i>Positieve groepsvorming</i>	<i>Extra ondersteuning</i>
Tijd/aandacht	Er zijn activiteiten door de mentor in samenwerking met de docent drama, die leiden tot erkenning van het individu in de groep en zorgen voor sociale cohesie in deze groep.
Beschikbare materialen	• Boek "Positieve groepsvorming", Maya Bakker. • Trainingsmap.
Ruimtelijke omgeving	N.v.t.
Deskundigheid	Geschoolde mentoren.
Samenwerking met externe instanties	Maya Bakker, Het Consulaat.

<i>Terugkeer TOP leerlingen</i>	<i>Extra ondersteuning</i>
Tijd/aandacht	Leerlingen begeleiden bij terugkeer TOP
Beschikbare materialen	Logboek toegespitst op individuele leerling Handleiding mentor en vakdocent
Ruimtelijke omgeving	N.v.t.
Deskundigheid	Mentor ondersteunt door trajectgroepcoördinator en cob
Samenwerking met externe instanties	Er zijn nauwe contacten met TOP en Spirit.

5 Ambities

Voor de komende periode heeft Pascal Zuid de volgende speerpunten in haar ontwikkeling op het gebied van de ondersteuning:

- Scholing voor docenten op het gebied van het samenstellen van een ontwikkelingsplan voor elke leerling en scholing met betrekking tot positieve groepsvorming.
- Digitaliseren ontwikkelingsplannen leerlingen, is gerealiseerd.
- Het OPP is leidraad bij iedere leerlingbespreking.
- Mentoren professionaliseren door middel van mentorcoaches
- Professionalisering teamleiders en zorgcoördinatoren met betrekking tot de leerlingbespreking.\
- Expertise trajectgroep inzetten in school.

6 Afsluiting

Voor alle vragen, die tijdens het lezen van dit schoolondersteuningsprofiel bij u zijn gerezen, kunt u zich wenden tot de school. Daarnaast vindt u ook op de website van de school en in de vele documenten die u via de website gemakkelijk kunt bereiken, uitgebreide informatie over wat in deze notitie aan de orde is gesteld.

Bijlage 1 Analyse basisondersteuningsprofiel 'begeleidingsschool' Pascal Zuid VMBO

	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
Dialogo over speciale onderwijsbehoeften			
a	De school brengt onderwijsbehoeften in kaart door informatie bij aanmelding en overdrachtsgegevens, warme overdracht en gesprek ouders		x
b	Iedere medewerker reageert op signalen door zelf actie te ondernemen of door signalen door te spelen		x
c	Gegevens leerlingvolgsysteem:		
	. Docenten/mentoren voeren leerlinggegevens structureel in lvs in		x
	. Gegevens betreft basisvaardigheden, referentieniveaus en sociaalemotionele ontwikkeling		x
	. Mentoren kunnen deze gegevens analyseren		x
d	Minimaal 2 x per jaar bespreking van analyse van alle leerlingen, opbrengst onderwijsbehoeften per leerling en plan van aanpak op basis van een analyse van het lvs		x
e	De school stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar voor professionals		x
f	Mentor stelt informatie over onderwijsbehoeften beschikbaar in school		x
g	Docenten e.a. professionals halen informatie over onderwijsbehoeften		x
h	Voor speciale onderwijsbehoeften diagnostisch expertise inschakelen		x
Veilig schoolklimaat door aanwezigheid/toepassing van:			
a	Verzuimprotocol		x
b	Pestprotocol		x
c	Vertrouwenspersoon (vertrouwensdocent)		x
d	Convenant veilige en leefbare school		x
e	Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld		x
f	Er zijn gemeenschappelijke afspraken/gedragscodes, waarin meegenomen wettelijke voorschriften.		x
Differentiatie			
a	Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het individuele ontwikkelingsperspectief		x
b	Docenten maken zo nodig aanpassingen in de lessen		x
c	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd op grond van:		
	. Speciale psychologische of soc. emotionele kenmerken		x
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie		x
	. Verschillende leerstijlen		x
d	Gedifferentieerde onderwijsprogramma's zijn opgenomen in het vakwerkplan en zijn beschikbaar	x	
e	De school hanteert de protocollen voor leerlingen met dyslexie/dyscalculie		x
f	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
g	Onderwijsprogramma's voor leerlingen met fysieke beperkingen:		
	. Goed ingerichte Elektronische Leer Omgeving (ELO)		x
	. Aangepaste onderwijskundige leer- en hulpmiddelen		x
	. Aangepast rooster		x
	. Beperkte lokaalwisseling	x	
	. Ruimte voor verrichten van medische handelingen		x
h	Bovenop basisprogramma is beschikbaar:		
	. Sociale vaardigheidstraining		x
	. Faalangstreductietraining		x
i	Middelen die toegekend zijn voor ondersteuning worden ingezet		x
Extra aandacht/tijd			

<i>a</i>	Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		x
<i>b</i>	Iedere leerling met ondersteuningsbehoefte heeft een begeleider		x
<i>c</i>	Bij toelating is er voldoende ruimte om de leerlingen te ondersteuning		x
<i>d</i>	Inzetten LWOO-ondersteuningsmiddelen (verantwoording begroting/jaar-verslag)		x
<i>e</i>	Er is voor deze leerlingen een tweede aanspreekpunt		x
<i>f</i>			
<i>g</i>	Leerlingen krijgen de gelegenheid elkaar te helpen		x

	Aspecten	In ontwikkeling	Aanwezig
Beschikbare materialen / ruimtelijke omgeving:			
a	Onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken		x
b	Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar		x
c	De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen		x
d	Omgaan met dyslexie is vastgelegd		x
e	Omgaan met dyscalculie		x
f	Er is een programma voor een veilig klimaat		x
g	Er zijn programma's gericht op vergroten van sociale vaardigheden		x
h	Er zijn programma's gericht op vergroten van studievoordigheid		x
Ruimtelijke omgeving			
a	De school zorgt voor fysieke toegankelijkheid		x
b	De school is bereid om in verband met fysieke beperkingen aanpassingen te realiseren		x
c	Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften kunnen gebruik maken van een eigen plek		x
Expertise			
a	Er is binnen de school een cultuur waar professionaliteit met elkaar gedeeld wordt		x
b	Docenten kunnen differentiëren		x
c	Het ondersteuningsteam heeft expertise in:		
	. Handelingsgericht werken*		x
	. Individueel ontwikkelingsperspectief		x
	. Individuele leerlijnen*		x
d	Er is teamaanpak op gedrag in klassen- en vrije situatie		x
e	Docenten zijn in staat binnen de teamaanpak maatwerk te leveren	x	
f	Binnen school is kennis over onderwijszorgvoorzieningen in regio Samenwerkingsverband		x
g	Bekwaamheid van enkele docenten/groepen op peil houden voor:		
	. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag		x
	. Kennis en aanpak dyslexie		x
	. Kennis en aanpak dyscalculie		x
	. Kennis en aanpak AD(H)D		x
	. Kennis en aanpak ASS		x
	. Kennis en aanpak faalangst		x
h	Binnen school is kennis over psychiatrische stoornissen		x
i	Binnen school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen		x
j	Er is scholingsbeleid voor bovenstaande expertise		x
Competenties			
a	Onderkennen van speciale onderwijsbehoeften		x
b	Betrekken van ouders bij de onderwijsondersteuning		x
c	Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's		x
d	Voeren van leerlingbespreking		x
e	Kunnen reflecteren op eigen handelen		x
Samenwerking met externen			
a	Interventies van school Maatschappelijk Werk		x
b	Inschakelen van Jeugdarts		x
c	Afstemming met Centrum Jong		x
d	Inschakelen van Jeugdteams dan wel JBRA		x
e	Inschakelen van GGZ		x
f	Adequate communicatie met leerplichtambtenaar		x
g	De school heeft een Zorg Advies Team (ZAT)		x